

Bærekraft som del av kostholdsarbeidet i kommunene

Torunn Holm Totland
Senter for bærekraftig kosthold, Folkehelseinstituttet

25.10.2024

Hvorfor?

«Regjeringa arbeider videre med å styrke og vidareutvikle arbeidet med sunt, bærekraftig og klimavennleg kosthald og redusere matsvinnet»

Senter for bærekraftig kosthold ved FHI gjennomførte en kartlegging av kommuner i 2022

[Lenke: Kartlegging av hvordan fylker og kommuner arbeider for å fremme et sunt, bærekraftig og klimavennlig kosthold - FHI](#)

Hvordan?

Bruk av ulike metoder

- Kvantitativ del
 - Spørreskjema
 - 170 av 356 kommuner deltok (48%)
- Kvalitativ del
 - Dybdeintervju
 - 6 kommuner
 - Åpne tekstsvar fra spørreskjemaene

The image shows a survey form with the following content:

FHI
Forskningssenteret

HelseDirektoratet

Kartlegging - tiltak for sunnere og mer bærekraftig kosthold i kommuner 2023
Spørreskjema kommune

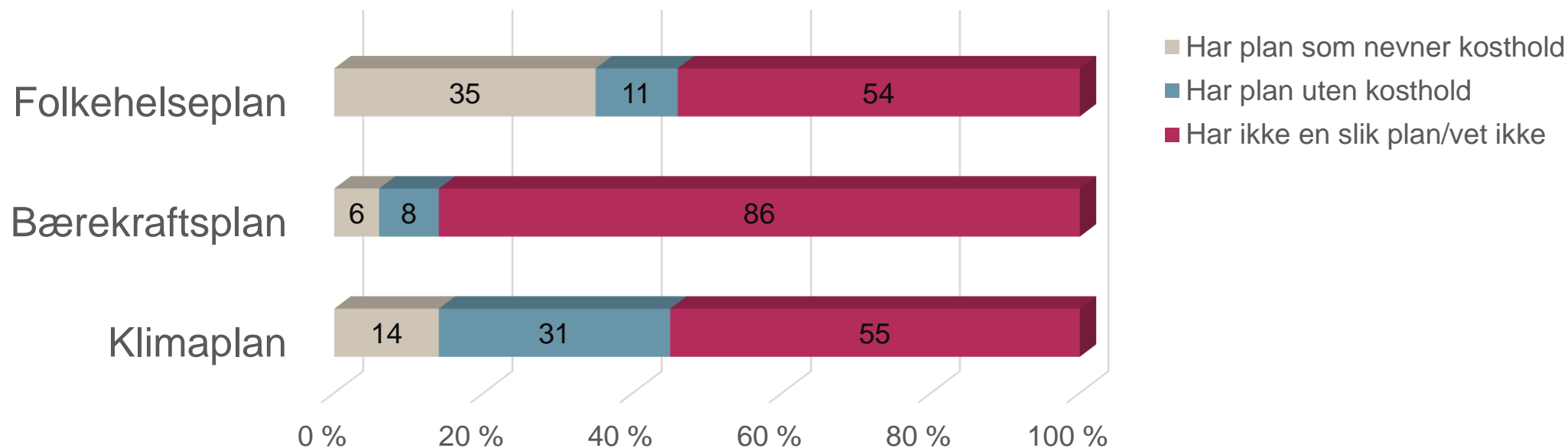
Obligatoriske spørsmål/er merket med *

- Navn *
 - Åpent felt
- E-postadresse *
 - Åpent felt
- Hvilken kommune gjelder kartleggingen for? *
 - Åpent felt
- Fyll inn kommunenummer (fem siffer) *
Se lenke til oversikt over kommunenummer i innleiings-e-posten. Åpent felt
- Hvilken stilling beskriver din funksjon i kommunen best? *
 - Folkehelsekoordinator/folkehelserådgiver
 - Rådgiver/spesialrådgiver
 - Konsulent/spesialkonsulent
 - Kommuneløpse/overlege
 - Ernæringsfysiolog/ernæringsrådgiver
 - Mellomleder
 - Toppleder
 - Annet
 - Beskriv: Åpent felt
- Er kosthold/ernæring identifisert som en av de tre største folkehelseutfordringene i din kommune? *
 - Ja
 - Nei
 - Vet ikke / kjemmer ikke til
- Har kommunen som prioritet å sette i verk folkehelseiltak på kosthold/ernæring? *
 - Ja
 - Nei
 - Vet ikke / kjemmer ikke til

Er bærekraftig kosthold forankret i planverk?

56 % av kommunene oppga i spørreskjema at tydelig forankring i planverk og budsjett er viktig for å legge til rette for kostholdsarbeid

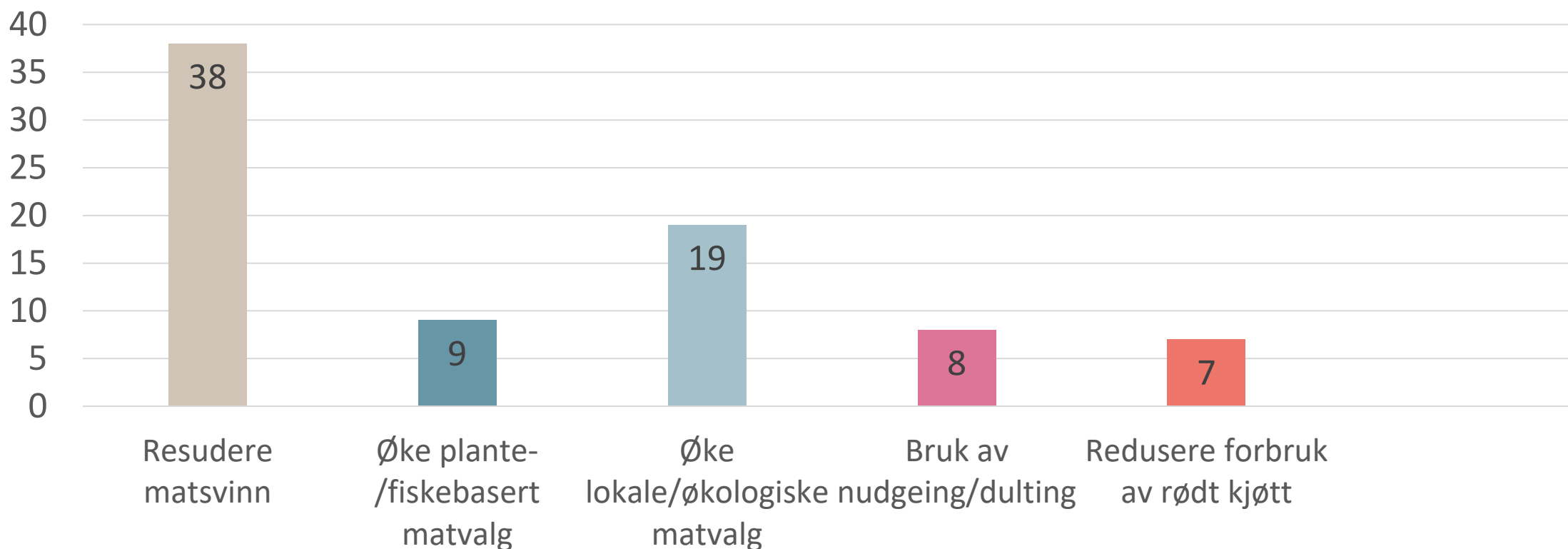
Andel kommuner med følgende planer og om de inkluderer kosthold

I 44 % av kommunene er kosthold nevnt i minst en av planene ovenfor

Hvilke bærekraftige kostholdstiltak benyttes?

Andel kommuner med nevnte tiltak (%)

64 % av kommunene som gjennomførte minst ett av tiltakene hadde kosthold forankret i relevant planverk

Hva er utfordringer ved å inkludere kosthold i bærekraftsarbeidet?

Resultater fra kvalitative intervju og åpne tekstsvar

- Det er usikkerhet rundt hva bærekraft betyr i sammenheng med kosthold
- Begrepene «bærekraft» og «klimateknologisk» brukes mer i forbindelse med andre områder
- Ingen brukte ordet «klimateknologisk» om kosthold, og kosthold blir i liten grad brukt til å nå bærekraftsmålene

Sitat om begrepet bærekraft:

«Brukes i planverket, men ikke konkret mot kosthold»

*«Vi skal sikre bærekraftig mattilbud når vi jobber med prosjekter
i helse og omsorgen»*

«Nei, vi bor for [lite sentralt] til å få med oss denne trenden»

Sitater, kvalitative intervju med informanter fra kommunene

Hva er viktig for videre bærekraftsarbeid rettet mot kosthold i kommunene?

- Redusere matsvinn er det mest brukte bærekraftige tiltaket knyttet til mat og kosthold i kommunene
- Kommunene etterlyser tilrettelegging for å se kosthold, bærekraft og klima i sammenheng
- De fleste kommunene som brukte ett av de undersøkte bærekraftige kostholdstiltakene, hadde kosthold forankret i relevant planverk

Kontaktinformasjon:

torunnholm.totland@helsedir.no

Torunn Holm Totland

Takk til alle som har deltatt i undersøkelsen!

Takk til resten av teamet ved Folkehelseinstituttet:

Liv Elin Torheim

Heidi Lyshol

Isabelle Ljosne

Arnfinn Helleve

Takk til Helsedirektoratet og Miljødirektoratet

Takk for meg!